

VETER IN OBLAKI

2. razred
OŠ Šmarje pri Kopru

POSKUS Z MILNIMI MEHURČKI

Če imaš milne mehurčke, naredi poskus. Poskus z milnimi mehurčki lahko izvedeš kar skozi okno ali pa zunaj na prostem. Spusti nekaj milnih mehurčkov in jih opazuj.

Kaj se dogaja z milnimi mehurčki v zraku?
So ves čas na istem mestu? Zakaj se premikajo?
Kam se premikajo? Kaj naredimo, če se ne premikajo v želeno smer? Zakaj vanje pihamo?
Kako imenujemo premikanje zraka v naravi?

Ugotovitev: Milni mehurčki se premikajo zaradi gibanja zraka – vetra.

ALI STE ŽE KDAJ VIDELI?

Ali si že kdaj videl/a, da se v naravi premikajo tudi veje, listi na drevesu ali na tleh?

Ali si kdaj že opazoval/a oblake ali dim, kako se premika?

Skozi okno krajši čas opazuj drevesa (veje, liste), oblake in bodi pozoren/a na to, ali se premikajo ali ne. Kaj povzroča, da se premikajo veje, listi, oblaki...?

Ja, to je veter ali premikajoč zrak.

KAJ JE VETER?

Veter je zrak, ki se premika. Je tudi vremenski pojav.

Vidimo ga, ko nam piha v lase in premika drevesa. Če piha z veliko hitrostjo, ga tudi slišimo, kako piska in tuli.

Če veter ne piha, lahko začutimo gibanje zraka, ko tečemo ali se vozimo s kolesom. Občutimo tudi, ali piha mrzel ali topel veter.

Veter lahko piha iz različnih smeri. Poznamo lahen vetrič, močan veter ali celo orkanski veter. Močan veter lahko odkriva strehe in podira veje. Vetrovi imajo tudi svoja imena, na primer Burja, Jugo, Tramontana,...

Veter pa je tudi koristen. Na primer za razmnoževanje rastlin, ker raznaša cvetni prah in z njim oprahuje rastline. Ob tem raznaša tudi semena.

Ljudje pa tudi izkoriščamo veter za jadranje, za šport in zabavo, predvsem pa za pogon vetrnih elektrarn.

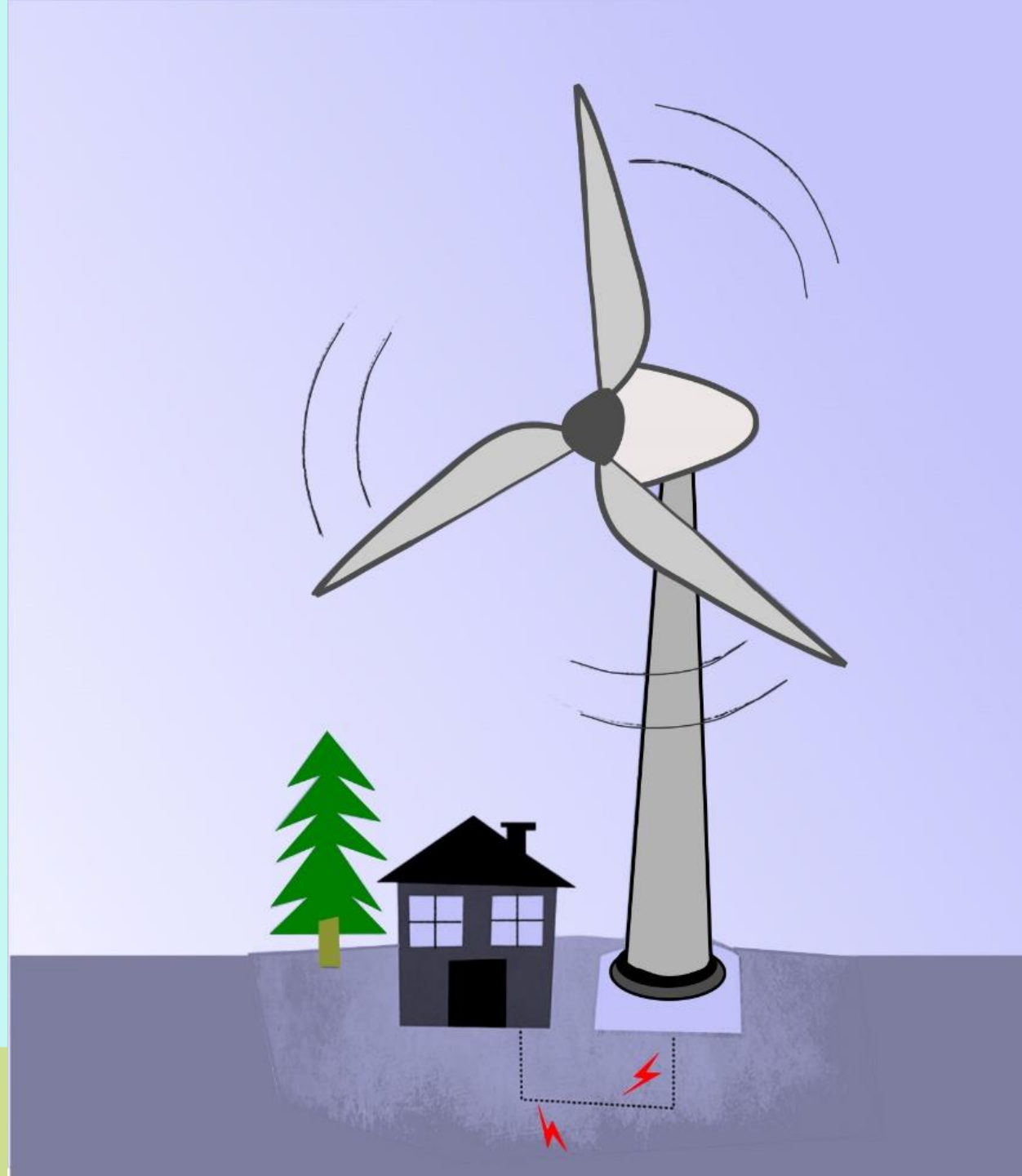

IZKORIŠČANJE VETRA

Veter so včasih ljudje izkoriščali za mletje žita, črpanje vode, žaganje lesa,...Za to so postavili mline na veter. Takšen mlin lahko še vedno vidimo na Nizozemskem.

Si že videl/a tisto veliko vetrnico sredi narave, ki proizvaja električno energijo?
Ali veš, da je lahko visoka tudi 100 m in več?
To pomeni, da je 100 krat višja kot ti.

VETER LAHKO MERIMO

HITROST in JAKOST VETRA merimo z vetromerom. Ta naprava se vrti tem hitreje, tem bolj se vanjo zaganja veter.

SMER VETRA merimo z vetrokazom. Smer vetra določimo po smeri, iz katere piha. Smer vetra nam kaže vremenski petelin na strehi, ob avtocesti pa vetrna vreča. Ta nam kaže smer in hitrost vetra.

Vetru lahko določimo smer tudi po dimu, plapolanju zastav, upogibanju dreves ...

Bi znal-a določiti smer vetra, če si zmočiš prst?
(Pazi, da je čist!)

Veter premika oblake. Oblaki se tako gibajo in spreminjajo. Poznamo več vrst oblakov.

Pozanimaj se, ali je v tvojem kraju veter že kdaj povzročil škodo v gozdovih, na hišah ...

Opazuj oblake in povej, kako se spreminjajo in gibljejo. Ali piha veter? V katero smer piha in kako si to ugotovil/a? Kaj vse še lahko premika veter?

OBLAKI

Oblaki so množica zelo drobnih vodnih kapljic ali kristalov, ki lebdijo v zraku. Enak pojav v nižjih plasteh se imenuje megla. Oblaki so na nebu v treh različnih plasteh, tako poznamo srednje, visoke in nizke oblake.

Koprenasti oblaki so visoko na nebu, pravimo jim tudi male ovčice. Vreme se bo poslabšalo.

Nizki sivi oblaki – iz njih ne dežuje, včasih le rosi ali sneži .

Majhni kopasti oblaki – če se pojavijo na čistem nebu, so znanilci lepega vremena.

Veliki in gosti vodeni oblaki prinašajo nevihte in viharje, tudi točo. Pogosti so poleti.

NALOGA:

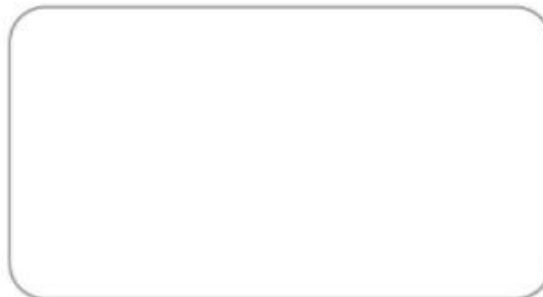
Odpri delovni zvezek na strani 41 in reši 1. nalogo.

OBLAKI IN VETER

OBLAKE PREMIKA VETER. MED GIBANJEM SE SPREMINJAJO.

1. OPAZUJ OBLAK IN GA NARIŠI.
ČEZ PET MINUT GA PONOVRNO NARIŠI. RISBI PRIMERJAJ.

POVEJ, ALI JE OBLAK, KI SI GA NARISAL, SPREMENIL OBLIKO.
ALI SE JE PREMAKNIL?

VETER JE PREMIKANJE ZRAKA. NASTANE TUDI PRI PAHLJANJU ALI PREPIHU.
ZRAKA NE VIDIMO. VIDIMO LE TO, KAR SE ZARADI PREMIKANJA ZRAKA VRTI,
DVIKUJE, NAGIBA. KADAR VETRA NI, REČEMO, DA JE BREZVETRJE.

POSKUS

PRIPRAVI PROSTOR IN NAPOVEJ...

NAVODILA:

Na mizo pripravi različne predmete:

časopisni papirček, papirnat robček, čajna vrečka, pokrovček, aluminijasto folija, palčka za ušesa. Tvoja naloga bo, da jih s pihanjem premakneš. Pihati moraš vedno na enak način in iz iste razdalje.

Kaj meniš, kateri predmet boš najlažje in kateri najtežje premaknil/a?

PREDMETE PREMKAJ S PIHANJEM

NAVODILA:

Začni pihati v prvi predmet, nato v ostale predmete z enako močjo in z iste razdalje ter jih tam pustite, kamor so prispeli. **Ne pomakni se naprej tako kot je to storila deklica na drugi fotografiji!**

REZULTATI POSKUSA

Kateri predmet si najtežje premaknil/a? Zakaj?
Kateri predmet si premaknil/a najdlje?
Kaj meniš, ali oblika vpliva na to, kako daleč lahko stvar premaknemo s pihanjem?
Svoj odgovor preveri tako, da aluminijasto folijo zviješ v kepo ali kroglo in poskusiš, kako daleč se zakotali.

NALOGA:

V delovnem zvezku na strani 41 reši 2. nalogo.

2. S PREPOGIBANJEM PAPIRJA IZDELAJ PAHLJAČO IN Z NJO PAHLJAJ PREDMETE. S KLJUKICO OZNAČI, KATERI PREDMETI SE BODO PREMAKNILI.

	 NAPOVED	 UGOTOVITEV
VATA		
KAMEN		
LISTJE		
LASJE		
SEMENA		
VETRNIC		

PREDMETE, NAPISANE V TABELI, OB VETROVNEM VREMENU POSTAVI NA IGRIŠČE IN OPAZUJ, KAJ SE BO DOGAJALO.

PAHLJAČA IZ PAPIRJA

ODLIČNO TI JE ŠLO! ČESTITAM!

